

ОБЩИНА РАКОВСКИ, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

п.к 4150 пл. България 1, тел. 03151/2260, факс: 03151/ 2361, e-mail: oa@rakovski.bg

ПРОГРАМА

**ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ПРИ БЕДСТВИЯ НА
ОБЩИНА РАКОВСКИ 2021-2025 г.**

I. Основание за разработване

Програмата за намаляване на риска от бедствия е разработена в изпълнение на чл.6д и чл. 65б т.1 от Закона за защита при бедствия.

II. Цел и направления за намаляване на риска от бедствия

Цел:

Предотвратяване и/или намаляване на неблагоприятните последици за здравето и живота на хората, опазване на държавната, общинска и частна собственост и околната среда следствие на природни и/или причинени от човешка дейност бедствия.

Направления за реализиране на мероприятията за намаляване риска от бедствия:

- Прилагане на политика за инициране и провеждане на мероприятия за развитие капацитета на ръководния състав и служителите от администрацията за идентифициране и оценка рисковете от бедствия, застрашаващи живота и здравето на населението.
- Оценка, анализ и мониторинг на рисковете от възможните бедствия. Изграждане и поддържане на системи за мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване при бедствия.
- Провеждане на обучение на всички нива в администрацията и сред населението за изграждане на култура за защита при бедствия и повишаване на информираността на населението в дейностите за намаляване на риска от бедствия.
- Планиране и реализиране на мерки за намаляване и управление на рисковите фактори и повишаване на готовността за реагиране и възстановяването при бедствия.

III. Природни и причинени от човешка дейност опасности които могат да предизвикат бедствия. Мероприятия за намаляване риска от бедствия

1. Основни природни и причинени от човешка дейност опасности

Идентифицирането на опасностите, които могат да предизвикат проява на бедствия е продължителен процес, насочен към съобразяване не само с проявили се и съществуващите в момента, но и към развитието им във времето. Необходимо и особено важно е да се отчита историческото развитие на опасностите, тъй като инциденти, които са се случили, или са били избегнати, могат да допринесат за анализиране на историческата повтораемост на някои бедствия - природни или причинени от човешка дейност.

През последното десетилетие Р България бе засегната от голям брой и с висок интензитет бедствия, което поставя страната ни в териториите, характеризиращи се с висок риск в тази сфера.

Територията на Република България и в частност на Община Раковски е изложена на следните видове опасности:

- **Сеизмична опасност**
- **Опасност от наводнения**
- **Опасност от замърсяване след ядрена или радиационна авария**
- **Опасност от горски пожари**
- **Опасност от неблагоприятни метеорологични явления (силен вятър, градушка, обилни снеговалежи, снежни бури, залежаване и екстремни температури)**
- **Опасност от биологично заразяване (развитие на епизоотични пандемии)**
- **Опасност от епидемични/пандемични заразявания.**
- **Опасност от промишлени аварии и аварии при превоз на опасни вещества, материали и отпадъци**

Сеизмична опасност

Сеизмичните въздействия се характеризират със своята непредвидимост, особено по отношение на времето, поради което при проявата им се причиняват големи по размер негативни последици - жертви и пострадали сред населението, значителни материални щети и др.

От сеизмологична гледна точка България е разположена в Алпо-Хималайския сеизмичен пояс. Територията на Република България е характерна с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като "втори ранг земетръсно-опасни участъци" по Земята. Тази територия попада под въздействието както на вътрешни, така и на външни за страната сеизмогенни райони с очакван магнитуд до 8-ма степен по скалата на Рихтер и интензивност от 9-та и по-висока степен по скалата на Медведев – Шпонхойер – Карник.

На територията на страната се определят три вътрешни сеизмични района:

- **Североизточен** – включва **Горнооряховската сеизмична зона** (очакван магнитуд по скалата на Рихтер до 7,5 –та степен, интензивност от 9-та и по-висока степен по скалата на Медведев – Шпонхойер – Карник /МШК/), **Шабленска зона** (максимален магнитуд до 8-ма степен, интензивност до 9-та степен по скалата на МШК за Черноморското крайбрежие), **Дуловската зона** (максимален магнитуд 7,5 поради относително голямата дълбочина на огнището, максималното въздействие е с интензивност над 8-ма степен по скалата на МШК);

- **Средногорски** – състои се от Софийска зона (максимален очакван магнитуд 6,5 – 7 и интензивност около 9-та степен по скалата на МШК), Маришка зона (максимален магнитуд 7,5 и интензивност до 10-та степен по скалата на МШК), Тунджанска зона (магнитуд до 6, интензивност в епицентъра до 9-та степен по скалата на МШК) и Подбалканска зона (магнитуд до 7,5 и епицентрална интензивност между 8-ма и 9-та степен по скалата на МШК);

• **Рило - Родопски** – включва **Струмска зона** (максимален очакван магнитуд 8, интензивност над 9-та степен по скалата на МШК в епицентралната област), **Местенска и Западно-Родопска** (Велинградска) **зони** (във всяка от тях максимален магнитуд 6, съответно епицентрална интензивност около 8-ма степен по скалата на МШК).

Община Варна попада в **Шабленска зона** (максимален магнитуд до 8-ма, интензивност от 9-та степен по скалата на МШК за Черноморското крайбрежие) **на Североизточен** сеизмичен район, в който е възможно възникване на земетресение от VII и VIII степен по скалата на МШК.

Въпросът за същинското прогнозиране - едновременното определяне на силата, мястото и времето на земетресението все още няма еднозначно решение в световен мащаб. Сеизмичната опасност не може да бъде контролирана, но сеизмичният риск може да бъде управляван и намален. Намаляването на сеизмичния риск се осъществява преди всичко чрез подобряване на устройственото планиране и инженерно-техническото проектиране, изграждането и експлоатацията на строежите.

Опасност от наводнения

В последните години наводненията в целия свят са често проявяващи се бедствия. Те причиняват огромни щети, тъй като засягат урбанизирани територии, продуктивни земеделски земи и горски масиви и не рядко са свързани с човешки жертви. В съответствие с научната класификация за този вид опасности и съгласно Закона за водите, наводненията могат да бъдат природни и техногенни.

➤ природни наводнения:

- наводнения от речни разливи - разрушаване на язовирни стени, диги или други хидротехнически съоръжения, стеснени и с намалена проводимост, затлачени речни русла, дерета и канали
- поройни наводнения – наводнение, предизвикано от падане на обилни, поройни валежи – над 30 л/ м² или при интензивно топене на снеговете и препълване на канализационната мрежа за повърхностни води;

➤ техногенни наводнения:

- наводнения от аварии и неправилно управление на хидротехнически съоръжения;
- наводнения, причинени от преднамерени действия.

От опита на проявилите се през последните години наводнения на територията на Община Раковски се установява, че прилаганите досега дейности за намаляване на риска от възникването на наводнения са недостатъчни и често прилагани след събитията. Това се обуславя от невъзможността за цялостно предвиждане и отчитане на възможните причини и реакцията за недопускането им. От това следва да се премине към политика на цялостно управление на риска от наводнения в условията на „съвместно съществуване” с тях.

Такъв комплексен подход следва да разглежда всички аспекти за управление на риска, като се съсредоточава върху предотвратяването,

защитата, подготвеността, включително прогнозите за наводнения, системите за ранно предупреждение и да отчита теренните характеристики на Община Раковски

Наводненията на територията на Община Раковски обикновено са поройни. Те се проявяват когато интензивността на водообразуване при проливни валежи наруши отточния модул на терените или действителния отточен модул на изградената канализационна система на територията на районите на града и населените места.

Поройните наводнения не са свързани с наличието на речна мрежа и могат да възникнат след интензивен валеж, независимо от състоянието на водния режим в нея.

Особено опасни са поройните наводнения за града и районите, където водонепропускливите, улични и тротоарни настилки създават условия за формиране на потоци с голяма скорост на водата, бърза концентрация и почти никакви загуби от инфилтрация в почвата. Подобен ефект се получава и в дерета, с голям наклон на дъното и скатове, където бързата концентрация на оттичащите се води от водосборните райони е в състояние да породят катастрофални водни потоци с много малка трайност, но висока разрушителна сила.

Намаляването на риска от наводнения се осъществява преди всичко чрез изграждане на хидротехнически съоръжения, добро устройствено планиране на територията и не на последно място - повишаване на готовността за предотвратяване или намаляване на негативните последици от наводнения чрез превантивни мерки, обучение на населението, адекватна подготовка, планиране на спасителни дейности и др. Необходимо е и редовно почистване на коритата на реките и каналите и поддържането им в условия на осигуряване проводимостта на водите.

Опасност от горски пожари

Горските пожари са една от основните опасности за състава, структурата и функционирането на горските екосистеми. Климатичните промени през последното десетилетие и човешката небрежност повишават случаите на възникване на горските пожари и размера на засегнатите от тях територии.

Над 5 % от територията на Община Раковски е заета с горски насаждения, пръснати на много места с малка територия, като преобладава най-вече широколистната растителност, при които след трайни засушавания и средно дневни високи температури, при нарушаване на противопожарните правила, вследствие нехайство на граждани на общината, могат да възникнат пожари, достигащи границите на бедствие.

Не са редки случаите на полски пожари, предизвикани от земеделски стопани при палене на стърнища и от пастири и граждани, при изгаряне на сухи тревни площи и растителни отпадъци при почистване на дворове и полски зони.

Това изисква провеждане на своевременно ефективни, спасителни и гасителни мероприятия за защита на живота и здравето на населението, опазване на горите и околната среда.

Общината кандидатства по Европроекти за направа на противопожарни ивици за горските и полските терени.

Опасност от неблагоприятни метеорологични явления като засушаване, силни ветрове и смерч, обилни снеговалежи, снежни бури, заледяване и екстремни температури

Засушаването е следствие от намаляването на валежите за дълъг период от време. Често редица метеорологични елементи като високи температури, силни ветрове и ниска относителна влажност се проявяват съвместно със засушаването, което прави това явление много силно изразено. Установената негативна тенденция в многогодишните изменения на валежите за много райони на страната показва, че съществува вероятност за проява на засушавания. Това налага да се изследва и анализира риска от суша и да се разработят и прилагат мерки за неговото намаляване и възможно отстраняване.

Силните ветрове не са често явление за страната. Средногодишният брой на дни със силен (ураганен) вятър е между 5 и 10 дни. Ураганият вятър, надхвърлящ значително ветровото натоварване при оразмеряването на сгради и обекти е рядко явление, но може да се случи. Силните ветрове на територията на общината могат да доведат до прекъсване на електроснабдяването вследствие на късане на въздушни далекопроводи, пречупване на клони и дървета, нарушения на инфраструктурата и представляват заплаха за живота, здравето и имуществото на хората.

Спецификата на континенталния климат е в основата и на възможни снегонавявания. Снежните виелици и заледявания не са често явление за територията на Община Раковски, но в зависимост от метеорологичните условия през зимния период се проявяват интензивно. Те са характерни за месеците декември и януари, но могат да се проявят и през останалите зимни месеци. Снежните бури и заледявания водят до блокиране на пътищата и е възможно да поставят в рискована ситуация живота на много хора.

Снеговалежите могат да имат бедствен характер главно в населените места и да причинят блокиране на транспорта, прекъсване на електроснабдяването и водоснабдяването, затруднения в медицинското осигуряване и снабдяването с хранителни продукти на населението.

Към природните бедствия могат да се отнесат и екстремните температури. От една страна това са аномално ниски температури в зимния период – студове, от друга – аномално високи температури през лятото – горещини. Освен, че затрудняват ежедневната дейност на човека, екстремните горещини причиняват различни аварии и кризисни ситуации. Екстремните ниски температури и горещини могат да вземат и човешки жертви.

Опасност от ядрени или радиационни аварии

Въпреки строгите мерки за сигурност при работата на различните видове ядрени реактори и наличието на автоматизирани системи за управление, контрол и защита, практиката по експлоатацията им показва, че е възможно възникването на ситуации, които са съпроводени с аварийно

изпускане на радиоактивни вещества в околната среда. Радиоактивно замърсяване би могло да се получи, както при аварийна ситуация в АЕЦ „Козлодуй“, съпроводена с изпускане в околната среда на радионуклеиди, така и при трансгранично радиоактивно замърсяване, вследствие на ядрена или радиационна авария в други страни, а също и при инциденти с транспортни средства (автомобили, ж.п. вагони, и самолети), превозващи радиоактивни материали.

През последните години се забелязва и тревожна тенденция на увеличаване на опитите за злонамерено използване на радиоактивни източници за терористични цели. В тази връзка, както и за изпълнение на Плана за действие на ЕС за усилване на мерките за противодействие на терористични заплахи, свързани с химически, биологични, радиоактивни и ядрени (ХБРЯ) материали от 2009 г., е създадена междуведомствена работна група от експерти в Република България.

Опасност от промишлени аварии и аварии при превоз на опасни вещества, материали и отпадъци

На територията на Република България работят предприятия, класифицирани и регистрирани като „предприятия с висок рисков потенциал“, както и „предприятия с нисък рисков потенциал“, съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях. Това са предимно предприятия от химическата промишленост, производство и търговия с взривни вещества, предприятия за нефтопреработка и търговия с петролни продукти и газ. На територията на Община Раковски предприятия, класифицирани и регистрирани като „предприятия с висок рисков потенциал“ са „ИНСА ГАЗ“ ООД и „ИНСА ОЙЛ“ ООД.

Големите промишлени аварии често имат тежки последствия върху населението и околната среда, освен това въздействието може да засегне територии извън самите обекти. Това подчертава необходимостта от подобряване на съществуващия контрол на опасностите от големи промишлени аварии, които включват опасни вещества и предприемане на подходящи превантивни действия за осигуряване на високо ниво на защита за населението и околната среда.

Опасност от биологично заразяване

Съществуващите производствено-икономически условия, структурата на селското стопанство, влошената епизоотична и епифитотична обстановка, търговията, вносът и износът с живи животни и птици, продукти от животински и растителен произход са условия за възникване на огнища на биологично заразяване. Границите на биологичното огнище се определят от специализирани противоепидемични и противоепизоотични формирования на компетентните ветеринарни власти, които в дадени условия действат синхронизирано, а тези на поразените растения се определят от фитосанитарните инспектори в Българска агенция по безопасност на храните.

Опасност от епидемично/пандемични заразявания причинени от Коронавирусна инфекция и други заразявания.

От особено значение е готовността на здравната система да упражнява постоянен епидемиологичен контрол и да разполага с гъвкав план за действие по време на епидемия/пандемия с достатъчни медицински персонал, леглова база, количества антивирусни препарати и ваксини, за да може да посрещне многократно нарасналите нужди на населението от медицинска помощ. Със сигурност може да си оцени риска от значително натоварване на здравната система, свързано както с необходимостта от провеждане на профилактични мерки (наличие на ваксини), така и с грижи за болните, броят на които ще надвишава обичайните епидемични нива.

Опасност от градушки

Като атмосферно явление градушките причиняват чувствителни загуби на аграрното производство и едновременно с това нанасят големи материални щети на сградния фонд и на стопанските постройки, а нерядко водят и до човешки жертви. Най-опасни са градовите щормове, при които щетите, нанесени на селскостопанските култури на полето, възлизат от 50 до 100%. Градушките, в техните екстремни проявления като отделни или серия от щормове и като акумулирани в един сезон събития, имат бедствен характер и могат да повлияят съществено на икономическите резултати от селското стопанство, а от там и на националната и на местната икономика.

2. Оперативни цели и мероприятия за намаляване риска от бедствия

№	мероприятия	изпълнител	срок
	I. Прилагане на политика за инициране и провеждане на мероприятия за развитие капацитета на ръководния състав и служителите от администрацията за идентифициране и оценка рисковете от бедствия, застрашаващи живота и здравето на населението.		
1	Разработване на общинска програма за намаляване на риска от бедствия	ОБСНР	2021 г.
2	Разработване на план за намаляване на риска от бедствия	Кмет Секретар на ОБСНРБ	ежегодно
3	Актуализиране на Общинския план за защита на населението при бедствия	ОБСНР	ежегодно при всяка промяна през годината

4	Преглед и запознаване с измененията на законовата и подзаконовата нормативна уредба в сферата на защитата при бедствия	Кмет Кметове на населени места	ежегодно при всяка промяна през годината
5	Разработване на планове за обучение за защита на населението и развитие на капацитета на служителите от общинската администрация на всички нива	Кмет Кметове на населени места	ежегодно до 31.01
6	Създаване на ефективен механизъм за координация, взаимодействие и улесняване на потока от информация между общинската и районни администрации и всички заинтересовани институции, в това число и НПО	Кмет	до 2025 г.
	II. Оценка, анализ и мониторинг на рисковете от възможни бедствия. Изграждане и поддържане на системи за мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване при бедствия		
1	Разработване на система за ранно предупреждение и събиране на данни за бедствията	Кмет д-я „МРП“ и „ОПБП“	2021-2025 г.
2	Установяване и картографиране на критичните инфраструктури (КИ) и обектите им на територията на Община Варна, създаване и поддържане на база данни за обектите	д-я „МРП“ и „ОПБП“	ежегодно
3	Изграждане на локални системи за оповестяване (ЛСО) на територията на обекти общинска собственост, съгласно ЗЗБ. Да се интегрират ЛСО към Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия	управители на обекти	2021-2025
	III. Провеждане на обучение на всички нива в администрацията и сред населението за изграждане на култура за защита при бедствия и повишаване на информираността на населението в дейностите за намаляване на риска от бедствия		
1	Оказване на методическа помощ при организиране на обучението в детските и учебни заведения за действия и защита при бедствия	Д-я „МРП“ и служители на РС ПБЗН	ежегодно

2	Подобряване на координацията и взаимодействието по обучението за реакция и поведение при бедствия между училищните ръководства, органите за ПБЗН и общинската администрация чрез организиране на годишни срещи	Дирекция „Образование“ Директори на училища началник РС ПБЗН	ежегодно
3	Разработване на планове за обучение и подготовка за защита при бедствия на ръководния състав и служителите от общинската администрация	д-я „МРП“	ежегодно
4	Набиране на доброволци за доброволното формиране на Община Раковски	д-я „МРП“	2021-2025 г.
5	Организиране на обучение на доброволните формирования за защита при бедствия	РС ПБЗН Ръководите Л „ДФ“	ежегодно
6	Повишаване нивото на качество, компетентността и културата за управление при бедствия чрез редовни обучения на Общинския Щаб за изпълнение на Плана за защита на населението при бедствия	Кмет Секретар на Щаб	ежегодно
	IV. Планиране и реализиране на мерки за намаляване и управление на рисковите фактори и повишаване на готовността за реагиране и възстановяване при бедствия		
1	Изграждане, рехабилитация и поддръжка на съоръжения за защита от вредното въздействие на водите и намаляване риска от наводнения	Дирекция „МРП“ и „ОПБП“	2021-2025 г.
2	Изготвяне на годишни доклади с информация за състоянието на изпълнението на мерките за намаляване на риска и защита на населението от бедствия	Кмет ОБСНР	ежегодно
3	Привличане на неправителствени организации за участие и координиране действията на доброволните формирования	Кмет д-я „МРП“	2021-2025 г.

4	Подготовка и провеждане на тренировки със служителите от общинската администрация за поведение, действия и защита при бедствия	Кмет Кметове на населени места	Ежегодно
5	Изготвяне отчет за резултатите от подготовката и дейността на доброволното формирование	Кмет Р-л „ДФ“	Ежегодно
6	Провеждане на учения и тренировки на доброволните формирования съвместно с основните сили на ЕСС	Н-к „РС ПБЗН“ н-к „РУ“ Д-я „МРП“	Ежегодно

Програмата е приета на Заседание на Общинския съвет- Раковски с Решение № /, Протокол №, проведено наг.